

T.C. M.M.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı: 23193

Tarih: 07-03-2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2429 Sayılı Ulusal Bayram Ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ve teklif ederim. 07.03.2023

Oya ERSOY

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 07 Mart 2023	Esas No: 2/4990

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
0 7 Mart 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 7 Mart 2023
9: 1181419

GEREKÇE

Ülkemizde 8 Mart Dünya Kadınlar Günü 1975 yılından beri kutlanmaya başlansa da, 12 Eylül Darbesi'nden sonra askerî cunta yönetimi tarafından dört yıl süreyle hiçbir kutlamanın yapılmasına izin verilmemiştir. Baskı, savaş, yoksulluk, istismar ve şiddet ilk hedefinde olan kadınlar cunta yönetiminin de hedefinde yer almıştır. Mücadeleden yılmayan haklarından ve hayatlarından vazgeçmeyen, kadınların ısrarı ve talepleri ülkede 2003 yılında Taksim'de başlayan ve her yıl 8 Mart'ta tekrarlanan Feminist Gece Yürüyüşü'nün kutlanmasını sağlamış sonraki yıllarda da başka şehirlerde de yapılmaya başlanmıştır.

Ülkemizde kadınlar yasalar nezdinde korunamayarak açık şiddetin hedefi haline gelmiştir. 2020 yılı temmuz ayından itibaren İstanbul Sözleşmesinin sistematik olarak hedef tahtasına konulması ile beraber, 19 Mart gece yarısından sonra yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmış, sonrasında ise kadın cinayetleri, kadına yönelik şiddet artmıştır. Kadınlar bir yandan şiddet ile mücadele ederken bir yandan da derin yoksulluk ile boğuşmaktadır. Cinsiyete göre işsizlik oranlarında kadın işsizliği tüm işsizlik türlerinde en yüksek kategori olarak görülmeye devam etmektedir.

6 Şubat'ta 10 il de meydana gelen deprem sonrasında binlerce yurttaş yaşamını yitirmiştir. Çalışma hayatında erkeklerin daha fazla yer almasından ötürü çalışmayan kadınlar maalesef depremin yıkıcı etkisinin yanı sıra yoksulluk ve ekonomik kriz ile de mücadele etmek zorunda kalmışlardır. DİSK/Genel- İş tarafından hazırlanan Kadın Emeği 2023 raporuna göre deprem bölgesinde istihdamın 1 milyon 987 bini erkeklerden, 695 bini ise kadınlardan oluşmaktadır. Kadın istihdamı içinde yer alan kadınların da yüzde 52'sinin kayıt dışı çalıştırıldığı belirtilmektedir. Bu kayıt dışılıktan ötürü deprem bölgesinde çalışan her iki kadından biri 22 Şubat 2023 tarihinde açıklanan işsizlik ödeneği, kısa çalışma ödeneği gibi yardımlardan da yararlanamayacaktır.

OECD verilerine göre, Türkiye'de kadın istihdamı yüzde 34,3 iken erkek istihdamı yüzde 70,7'. OECD ve AB üye ülkelerin ortalamalarına bakıldığında; kadın-erkek istihdam oranlarının birbirlerine yakın, dolayısıyla da istihdamda cinsiyet açığının daha düşük olduğunu görülüyor. OECD üye ülke ortalamasında kadın istihdamı yüzde 62,4, cinsiyet açığı yüzde 14,2; AB üye ülke ortalamasında yüzde 65, cinsiyet açığı yüzde 9,9 iken Türkiye'de bu oran ülke ortalamalarının yarısı kadar yani yüzde 34,3. Ülkede istihdam da cinsiyet açığı ise yüzde 36,4'dır.

2014 yılında ev işçilerinin sigortalı çalıştırılmasına ilişkin yapılan yasal değişiklikte belirtilen 10 günden az - 10 günden çok çalışma ayrımının getirildiği belirtilmiş ve ev işçilerinin sigortalı olmasına ilişkin koşullarının zor olduğu ifade edilmiştir. 2011 yılında evde üretim yapan kadınların 18 gün prim yatırıp 30 günlük sigortalı sayılmaları sağlansa da, evde üretim yapan kadınlar kazandıkları ücretler ile gereken primlerin ödemesini yapamamaktadır. Öte yandan kadınlar ev içinde ücretsiz olarak yaptıkları işlerin ağırlığına rağmen işçi olarak sayılmamakta; eş, baba ya da çocuğu ile bağımlılık ilişkisi kurularak çoğunlukla başka bir erkeğe bağımlı olacak şekilde hak sahibi sayılmaktadır. Sosyal güvenlik sistemi içerisinde kadınlar emeklilik hakkına ulaşmakta ciddi sorunlar yaşamakta ve hakları devlet tarafından korunmak yerine her defasında tırpanlanmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden dolayı güvenceli işlere ve eşit ücrete sahip olamayan kadınların emeklilik sisteminde yer alması da yüksek prim ödemeleri nedeniyle mümkün olmamaktadır. Özellikle ev içi emeğin yalnızca kadınlara yükleniyor olması, kadınların ev işçisi olarak görülüyor olması kadınların gelecekte güvencesiz hayatları sürmesine sebep olmaktadır. Bu durum kadınların geliri olmadığı için ev içi şiddete rağmen aynı evin içinde yaşamalarına sebep olmaktadır. BM'nin raporuna göre salgın döneminde acil durum çağrıları artış göstermiştir. Salgının başladığı günden bu yana dünyada 243 milyon kadın cinsel ve fiziksel şiddete maruz kalmıştır. Salgın döneminde kadınların maruz kaldığı şiddetin "yakın ilişkide olduğu partnerleri" tarafından gerçekleştirildiği kaydedilmiştir. Salgın dönemlerinde artan eşitsizlik, yoksullaşma şiddetin artmasına sebep olurken bir de bunların yanı sıra kadınlar şiddet gördükleri kişiler ile "kilit altında" yaşamak zorunda kalmışlardır.

Kadınların yaşadığı ekonomik, sosyal sorunların çözümü ve haklarının yasal anlamda güvence altına alınması zorunluluktur. Bugün hak ve eşitlik mücadelesinde yaşamlarını kaybeden kadınlara adanmış olan 8 Mart günü, birçok ülkede, kadınlara uygulanan sömürü ve baskıya karşı mücadelenin simgesi olarak, tatil günü kabul edilmiş olmasının karşın; Türkiye'de hükümetler, bugüne kadar geçen süreçte, çok çeşitli toplumsal kesimlerin, kadın örgütlerinin, işçi sendikalarının ve kadınların ısrarla dile getirdikleri '8 Mart Resmi Tatil Olsun' talebini görmezden gelmeye devam etmektedir.

Yaşamın her alanında her türlü hak ihlali ve şiddet, baskı, taciz, fırsat eşitsizliği ile karşı karşıya kalan kadınların yaşadığı ayrımcılığa dikkat çekmek, toplumsal cinsiyet eşitliğini işyerlerinde sağlamanın gerekliliğini ve önceliğini vurgulamak için, kadın örgütlerinin ve kadınların yıllardır talebi olan 8 Mart gününü TBMM tarafından 'Dünya Kadınlar Günü' adıyla tatil günü olarak ilan edilmesi büyük önem taşımaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile 8 Mart gününün Dünya Kadınlar Günü tatili olarak belirlenmesi öngörülmüştür.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİLLER HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 17/03/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasında “ve 1 Mayıs günü” ibaresindeki ve bağlacı kaldırılarak “1 Mayıs günü” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 8 Mart günü” ibaresi eklenmiş, birinci fıkranın (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (D) bendinde yer alan “ve 1 Mayıs günü” ibaresindeki ve bağlacı kaldırılarak “1 Mayıs günü” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 8 Mart günü” ibaresi eklenmiştir.

“C) 1 Ocak günü yılbaşı tatili, 1 Mayıs günü Emek ve Dayanışma Günü tatili ve 8 Mart Kadınların Uluslararası Birlik, Mücadele Ve Dayanışma Günü tatilidir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanunu Cumhurbaşkanı yürütür.